

بررسی نوع مدیریت سود و ساختار مالکیت و اندازه شرکت بر سودآوری آتی

فاطمه محمد زاده^a

^a کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نور

نویسنده مسئول: فاطمه محمد زاده

چکیده: رسوائی اخیر در انزون و ورلداکام وسایرشرکتهای آمریکائی، موجب برانگیخته شدن احساسات عمومی جامعه گردید. بنابراین باورشدن که مدیریت سوداعمال شده توسط مدیران شرکت ها، به مدیریت سود فرصت طلبانه گرایش دارد، تا منافع شخصی آنها بیشینه گردد. هدف پژوهش، بررسی نوع مدیریت سود اعمال شده (مدیریت سود فرصت طلبانه یا مدیریت سود کارآ) و تاثیر ساختار مالکیت و اندازه شرکت بر پیش بینی سودآوری آتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار و همچنین ترغیب و تشویق سرمایه گذاران به سرمایه گذاری باتوجه به وضعیت شرکت از نظر اطلاعات ارائه شده درپیش بینی سودآوری آتی می باشد. از این رو از مجموع ۳۲۱ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا قبل از سال ۱۳۸۱، تعداد ۹۹ شرکت از طریق نمونه گیری به روش حذف سیستماتیک در طی سال های ۱۳۸۲ تا ۱۳۸۵ انتخاب و با استفاده از رگرسیون چندگانه مورد آزمون قرار گرفتند. متغیرهای این پژوهش عبارتند از: اقلام تعهدی اختیاری، اقلام تعهدی غیر اختیاری، مالکیت نهادی، مالکیت خانوادگی، اندازه شرکت و سودآوری آتی. یافته های پژوهش نشان می دهد که نوع مدیریت سود اعمال شده بوسیله شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار به مدیریت سود کارآ گرایش دارند. همچنین بین اندازه شرکت و پیش بینی سودآوری آتی رابطه مثبت (مستقیم) و بین ساختار مالکیت خانوادگی و پیش بینی سودآوری آتی رابطه منفی (معکوس) وجود دارد. در خصوص تاثیر ساختار مالکیت نهادی برپیش بینی سودآوری آتی شواهدی مشاهده نگردید.

کلمات کلیدی: مدیریت سود، بررسی تاثیر ساختار مالکیت، اندازه شرکت، سودآوری آتی.

۱. مقدمه

در اواخر دهه ۱۹۲۰ رایج شدن صورت حساب سود و زیان همراه با فشارهای قابل توجه از سوی افراد برون از حرفه حسابداری و نیز عدم رضایت دست اندرکاران حرفه ای و دانشگاهیان از روش جاری، تغییرات نهادی مهمی را در تفکر ونظریه حسابداری به وجود آورد. یکی از مهمترین این تغییرات، تأکید و توجه بیشتر به صورت سود و زیان که پیش تر معطوف به ترازنامه بود، سبب شده تا مقوله ای به نام «مدیریت سود» متولد ومطرح شود. مدیریت سود به عنوان فرآیند برداشتن گام های آگاهانه در محدوده اصول پذیرفته شده حسابداری برای رساندن سود گزارش شده به سطح موردنظر تعریف شده است. عمل نزدیک کردن سود گزارش شده به سطح سود هدف، از طریق دستکاری انجام می شود (ملانظری و کریمی زند، ۱۳۸۶، ص ۸۴).